

M. J.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy:

9.439

Szerző:

Budai vár története

Cím:

Forrás:

Magyar Vasárnap 1850. IX. 3.

Személy:

Helyszám:

1578

Földindulás rombadönti a várat

A budai vár földalatti rejtkehelyei akkor jutottak először szetephez, amikor Szokoli Musztafa, a magyar diákból lett budai basa, megtudta, hogy a szultán se yemzsinórt szándékszik küldeni neki. Ekszereit, írágköveit, aranyöntvényeit ekkor ládába csomagolta s titokban levitette az egyik folyosó fülkéjébe. Aki csak egyszer fordult meg a zeg-zugos földalatti alagútban, úgy sem találta oda, még egyszer. S ha oda talált, akkor sem ér el semmit, mert Musztafa onnan is tovább vitette a kincseket, aztán elfalaztatta a fülkéket, folyosókat és új járatokat készíttetett.

Mindenén túladott ekkor már. Gyalogosan járt, palotájából iskolát csináltatott s ő maga a helytartósági hivatalban lévő szobájában hált. Konyhát se tartott, a piacról maga vásárolt.

S szinte már nyugtalan volt, hogy még mindig nem jönnek Sztambulból érte.

Megérte az 1578-ik évet is, amelynek pünkösdjé nagy szerencsétlenséget hozott. Földrengés volt és utána irtózatoss égiháború. A földindulás romhalmazzá változtatta Budát, az égiháború egyik villáma pedig a puszkaporos toronyba csapott s a nagyerejű robbanás elpusztította azt, amit a földrengés meghiagyott. Ötezer ember halt meg három nap alatt.

Sztambulban nagy megrökönyödést keltett Buda pusztulásának híre. Mindjárt kész volt a vélemény:

Musztafa maga tobbantotta fel a puszkaporos tornyot, hogy utódja romokat találjon Buda helyén.

Vetélytársai szélteben terjesztették ezt a híresztelést és III. Murad szultán most már nem habozott, kiadott egy frott parancsot, ami a címzettet rövid úton átsegíti a másvilágba.

Szokoli közben már nekilátott Buda újjáépítésének s éppen a szépen folyó munkálatokban gyönyörködött, amikor elébe állt egy ismeretlen idegen férfi:

— A szultán kegyelmét küldi neked Szokoli Musztafa. Vedd át a fermánt.

— Azonnal, jó ember, csak előbb piláfot és dalauzit veszek a piacon.

— Hát ez a perzsa étel és örmény édesség több neked, mint a nagy úr parancsa?

— A nagy úr sohasem kívánta, hogy kopjaljak.

— Akkor vásárolj, megvárlak.

A basa megvette az ennivalót, de közben látta, hogy nemcsak az idegen kísérete jön utánuk, hanem a csonkítók is, akik az ítéletet végre szokták hajtani. Ahol végimentek, mindenütt részvétellel tekintettek rá. Végre bent voltak a helytartóságon.

— Most én beszélek, mint házigazda — mondotta ekkor Musztafa. — Olvasd fel a fermánt, aztán felelj, ki vagy és mit akarsz.

— Felelek, de nem abban a sorrendben, ahogy te akarod. En vagyok az új budai basa. Azt akarom, hogy add át azonnal a helytartóság vagyonyát, vagy mond meg, hol találom. Akkor aztán felolvassom a fermánt.

Szokoli Musztafa nagyot nevetett. — Hát te vagy az, akit egy eszterdeje várok. Szóval pénzért jöttél. Nézz

körül, nézd meg az újjáépített falakat és házakat, a vár toronyait és bástyáit. Nézd meg a sereg zsoldjának kimutatásait s ha mindent megnézel, akkor megtudod, hogy milyen gazdag a budai helytartóság. Most pedig olvasd a fermánt. Vagy várj csak, talán ne is olvasd. Csak most látom, hogy a csonkítókkal jöttél.

Az ítéletvégrehajtók ekkor az új budai basa intésére már elő is ugrottak s Musztafa nyakába vetették a seiyemzsinórt. Pár perc múlva szederjes arccal, élettelenül hevert a padlón Szokoli Musztafa, a magyar diákból lett budai basa. Este kivitték s a keleti temető szélén elföldelték.

Másnap aztán megkezdődött a kutatás a kincsek után. Ejjel-nappal katonai felügyelet mellett dolgoztak a munkások. Nemcsak a vár földalatti részeit kutatták át, de az épületek falait is megvizsgálták. De semmit sem találtak.

Az új basa üres kézzel, kincsek nélkül ment vissza Sztambulba. Murad szultán pedig éppen olyan kedvében volt, hogy őt is nyomban ugyanolyan kegyében részesítette, mint Szokoli Musztafát.

H. J.